

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj V.

V srédo 21. maliga travna 1847.

List 16.

Prašanje, odgovor.

Povejte, tovarši!
Mi kaj smo na sveti,
Kaj naši naméni,
In kaj nam početi? —
Priatli predragi!
Popotniki smo,
Iz ptuje dežele
V domačo gremó.

Povejte, kaj, ljubi!
Je naše življenje,
Zdaj dobro, zdaj slabo,
In zgol spremenjenje? —
Življenje je cesta
Čez plan, čez goré,
Ga naglo zapelje,
Kdor pota ne vé.

Povejte, preljubi!
Kaj čas nam poméni,
Ki naglo nam teče
V hitrosti ognjeni? —
Čas voz je nemirni,
Nenéham derdrá,
Se nikdar ustavit',
Obernit' ne da.

Povejte, kaj strasti?
Kaj pamet, kaj vera?
Ki serca posesti
Nam hoče vsaktera. —
Nadležni vozniki
Popotnih so to;
Pa terdna le véra
Voznik naš naj bo.

Potočnik.

Nov kruh.

A. M. Polák, fabrikant na Dunaji, je znajdel — kakor Dunajske Novice pišejo — iz ogerščnih préš (Ripsöhlkuchen) dober kruh pêči, ki je napol cenejši od vsaciga drugiza kruha; v tach krajih pa, kjer veliko ogeršice pridelajo, de cent tacih préš le kakih 40 ali 50 krajc. veljá, je pa še boljši kúp. Polák pravi, de se v oljofabrikah našiga cesarstva vsako leto nar manj okoli 500,000 centov ogerščnih préš napravi; de

se bo tedej lahko veliko taciga kruha pêklo. Po njegovim svetu se imajo imenovane preše ali na debelo v mlinu somleti kakor navadno žito, ali pa na drobno domá na rivežnu zribati in potem skozi sito presejati. Kér ima pa takó somleta moka še nekaj grenkôbe v sebi, se ji mora ta grenkoba odvzeti, kar se zgodí, če tòple vode na-njo vliješ in moko dobro premešas. Vôda, ki potegne grenkobo na-se, se čez pol ure ali čez eno uro odcedi, de ogeršična moka v podobi debeliga testa ostane, ktero naj se pokusi, ali je že grenkobo zguibili, sicer se še enkrat s toplo vodo polije.

Taki vse grenkobe prosti moki se primeša nekoliko druge moke (rèzéne ali soršične, ajdove, turšične i. t. d.), in se kakor pri navadni peki, tudi malo kvasu pridene. Takó napravljen kruh je aj dovim kruhu zlo podoben, in je, kakor smo se sami prepričali, precéj dobriga okusa in je mende tudi tečen. — Kér imamo poleg Ljubljane veliko in prav imenitno fabriko ogerščnega olja, bi nam ta gotovo zlo vstregla, ko bi nam po storjenih daljnih skušnjah vse natanjko povedati hotla, kakó se ima s péko tega kruha ravnati? kolikošna pride njegova cena memo navadniga kruha v naših krajih? in kakošna je njegova tečnost in prebavljivost (Verdaulichkeit)? Kar pa posebno tečnost in prebavljivost ogerščnega kruha vtiče, še nismo nikjer brali, de bi bil kdo saj kakih 14 dni to skušal in nam kaj gotoviga povedati vedil: torej smo prav radovedni, kaj nam bo Vevška fabrika od tega povedala.

Dr. Bleiweis.

Popolni poduk,
kakó krompir saditi, de bo prav.

(Konec.)

9. Kakó krompir čez zimo spraviti.

Préden se krompir v klet (kelder) ali kako drugo shrambo spravi, mora biti dobro posušen, pa tudi do velj shladèn. Potem naj se odbere kar je lepiga in celiga in naj se v klet spravi; majhni krompirčki in poškodovani pa naj se odločijo in za ljudi in za živino poprej porabijo.